

нього висвітлення та рівня конкретизації в нормативно-правових актах, які є фундаментом як для загальнодержавної вищої освіти, а також спеціалізованих документах, що регламентують та координують діяльність суб'єктів публічного адміністрування, до юрисдикції яких належать ЗВОСУН. Таким чином, ми вважаємо, що вирішення цієї проблематики можливе лише за умови виокремлення ЗВОСУН до окремої категорії закладів вищої освіти, що, у свою чергу, сприятиме більш чіткому тлумаченню та розумінню сутності вищезгаданих закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.03.2021).
2. Про освіту: Закон від 05.09.2017 року № 2145-VIII. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.03.2021).
3. Про вищу освіту: Закон від 01.07.2014 року № 1556-VII. Дата оновлення: 26.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 25.03.2021).
4. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон від 23.06.2005 року № 2713-IV. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text> (дата звернення: 25.03.2021).
5. Андреев А. В. Адміністративно-правове регулювання підготовки кадрів для Національної поліції у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання: дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро, 2018. 220 с.

Нітченко Алла Григорівна,

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри
правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін
Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Новомлинець Анастасія Олегівна,

здобувачка вищої освіти юридичного факультету
Національного університету «Чернігівська політехніка»

СИСТЕМА ГАРАНТІЙ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

У будь-який час захист конституційно ладу держави був обов'язковим та не викликав сумнівів, адже кожна держава повинна беззаперечно захищати власний конституційний лад та забезпечувати його стабільність. Захищати та гарантувати конституційний лад України означає подолати всі негативні вияви у сфері економіки, політики, соціального і духовного життя. У зв'язку з анексією Автономної Республіки Крим, загостренням ситуації на Сході країни та реформуванням

судових та правоохоронних органів в Україні підвищується рівень значущості гарантування та захисту конституційного ладу. Враховуючи те, що гарантування конституційного ладу є доволі новим напрямом досліджень, актуальність обраної теми не викликає заперечень. Деякі аспекти цієї проблеми проаналізовані в роботах таких українських учених: Л. Наливайко, В. Погорілко, О. Сивгиря, Ю. Тодика, О. Кушніренко, В. Тацій, Т. Слінько, О. Скрипнюк, М. Савчин та ін.

Мета цього дослідження полягає у встановленні системи гарантій конституційного ладу України як єдиної структури взаємообумовлених та взаємопов'язаних компонентів, які покликані виконувати певні призначення у суспільстві.

Відповідно до досліджень О. Скрипнюка, під гарантіями конституційного ладу потрібно розуміти систему організаційно-правових, нормативно-правових, загальносоціальних умов і засобів матеріального та процесуального характеру, які забезпечують дієвість основних принципів та інститутів суспільного та державного ладу України [1, с. 127]. Такі гарантії спрямовані насамперед на захист Конституції, а також на охорону передбачених нею інститутів [2, с. 230].

Однак такий підхід не є достатньо обґрунтованим. Загальносоціальні умови слід розглядати як зовнішнє середовище системи гарантій. Система гарантій конституційного ладу має комплексний та системний характер. Вчені по-різному її визначають, але найбільш поширеною є та, до якої відносять: український народ, Конституцію та закони України, Верховну Раду України, Президента України, Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади, Конституційний Суд України, суди загальної юрисдикції і прокуратури, громадські організації та політичні партії, органи місцевого самоврядування. Така система гарантій базується на суб'єктному складі, які повинні здійснювати захист конституційного ладу як шляхом виконання своїх повноважень (наданих законодавством), так і шляхом утримання від виконання певних протизаконних дій. Вона складена для забезпечення стабільності, захисту та охорони конституційного ладу, а також полягає у створенні сприятливих умов, що потрібні для належної реалізації засад конституційного ладу.

У наш час особливо важливим є питання про гарантії та захист конституційного ладу у зв'язку з анексією Автономної Республіки Крим та подіями на Сході України. Відповідно до Конституції оборона держави, забезпечення територіальної цілісності та захист суверенітету покладається на Збройні сили України, але, крім цього,

зростає роль і органів виконавчої влади, Служби безпеки України та поліції. Стабільне функціонування цих органів є надзвичайно важливим для захисту конституційного ладу та забезпечення правопорядку в країні, від цього залежить подальша реалізація суспільних інтересів та стабільність розвитку держави.

Таким чином, система державних і недержавних інститутів становить організаційно-правові гарантії конституційного ладу.

Визначає та закріплює гарантії конституційного ладу система конституційно-правових норм. До нормативно-правових гарантій відносять норми Конституції України та конституційне законодавство. Зазначені гарантії визначають способи, форми та процедури забезпечення стабільності й гарантування конституційного ладу. Водночас М. Савчин визначає не лише систему конституційних гарантій, але й здійснює певну їх класифікацію за механізмом забезпечення.

Так, до цієї класифікації належать:

1. Нормативно-правові гарантії, якими виступають дія принципів верховенства права, справедливості та особлива процедура внесення змін до Конституції.

2. Інституційні гарантії, які втілюються у свободі політичної діяльності, у демократичних засадах функціонування держави та суспільства, належному функціонуванні публічної влади.

3. Процедурні гарантії, які становлять комплекс процесуальних процедур, що закріплені в Конституції України та більш конкретизовані в поточному законодавстві [2, с. 235].

Таким чином, механізм забезпечення реалізує такий компонент системи гарантування конституційного ладу – результат функціонування, що засвідчує ступінь охорони конституційного ладу та дозволяє встановити рівень ефективності системи гарантій.

Отже, виходячи з вищевикладеного, ми можемо констатувати, що для того, щоб забезпечити стабільність конституційного ладу, він повинен гарантуватися такою системою гарантій: основними суб'єктами конституційно-правових відносин, Основним Законом та конституційним законодавством.

Список використаних джерел

1. Скрипнюк О. Конституційний лад України: ознаки, принципи, гарантії. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2008. № 4 (14). С. 46–51.

2. Савчин М. В. Конституційне право України: підручник / відп. ред. проф., д-р юрид. наук М. О. Баймуратов. Київ: Правова єдність, 2009. 1008 с.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
В ГАЛУЗІ ПРАВА, ОСВІТИ, СОЦІАЛЬНИХ
ТА ПОВЕДІНКОВИХ НАУК – 2021**

**ACTUAL ISSUES OF THEORY AND PRACTICE
IN THE FIELD OF LAW, EDUCATION, SOCIAL AND
BEHAVIOURAL SCIENCES – 2021**

*Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
(м. Чернігів, 22–23 квітня 2021 року)*

Відповідальні за випуск

М. М. Сикал,

О. В. Єрмак

Редактор літературний

Л. М. Сила

Комп'ютерна верстка та макетування

В. М. Олефіренко

Підписано до друку 29.04.2021. Формат 60×84/16.

Друк різнографія. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 23,13.

Тираж 100 пр. Зам. № 61/21.

Редакційно-видавнича група Академії Державної пенітенціарної служби
14000, м. Чернігів, вул. Гонча, 34.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 5378 від 06.07.2017 р.